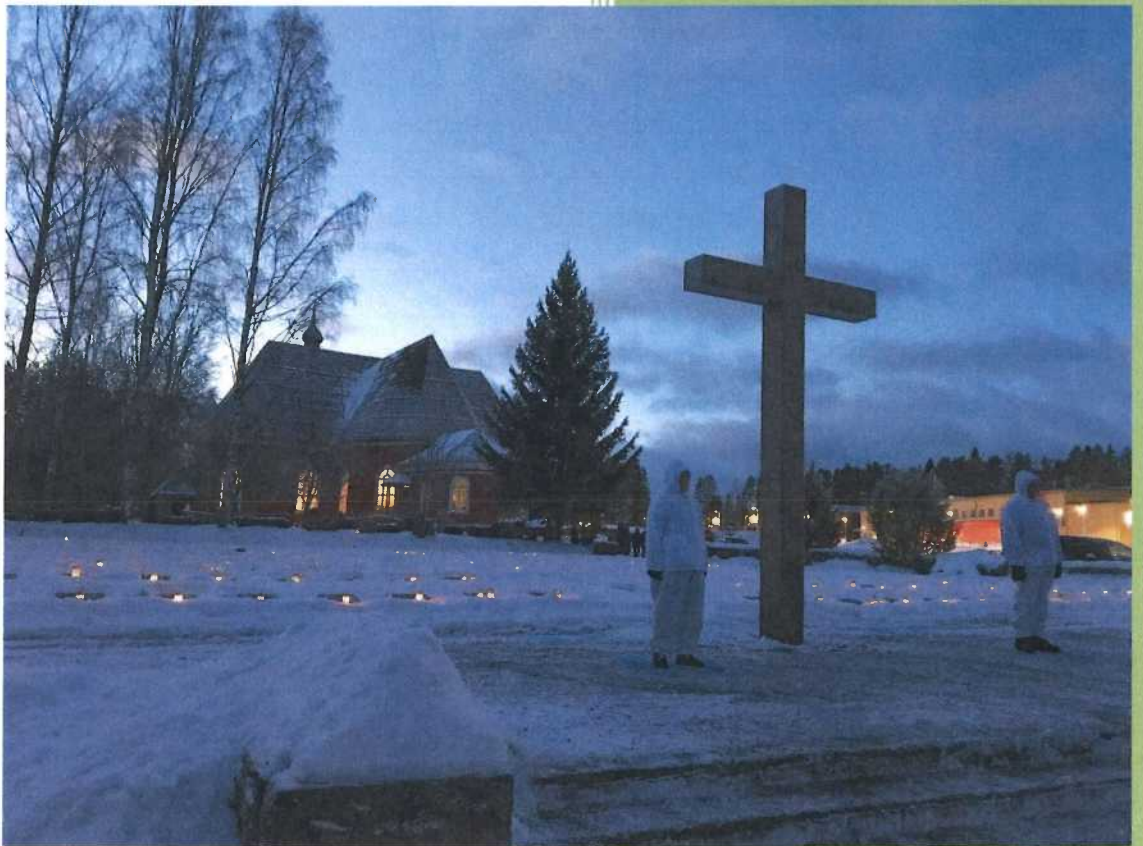

KN 23.V.2024 § 32

2024

Virtain seurakunnan hautausmaiden hoitosuunnitelma

Sini Heinonen

Juper Oy

Sisällysluettelo

1	Yleistä	3
1.1	Johdanto	3
1.2	Hautaustoimen tehtävät ja tavoitteet.....	4
1.3	Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt	4
1.4	Virtain hautausmaat	5
1.4.1	Vanha hautausmaa ja sen laajennusosa.....	6
1.4.2	Uusi hautausmaa	6
1.4.3	Killinkosken hautausmaa	7
1.4.4	Liedenpohjan hautausmaa	8
1.5	Kirkon ympäristödiplomi	9
1.6	Hautausmaat ja kulttuuriympäristön vaaliminen	10
1.7	Hautausmaan kunnossapidon vastuut	11
1.7.1	Seurannan hautaustoimen hoitovastuu	11
1.7.2	Omaisten vastuu	11
1.7.3	Sopimushautojen hoito	12
1.8	Hoitamattomat haudat	13
1.9	Hautaukseen liittyvät toimintatavat	14
1.10	Hautausmaan hoitosuunnitelman hyväksyntä ja käyttööotto	15
2	Hautausmaiden kunnossapitoluokitus ja kunnossapidon laatuvaatimukset	15
2.1	Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS lyhyesti	15
2.2	Hautausmaiden luokitus RAMS:n mukaan	15
2.2.1	Vanhan hautausmaan kunnossapitoluokat	16
2.2.2	Uuden hautausmaan kunnossapitoluokat.....	17
2.2.3	Killinkosken hautausmaan kunnossapitoluokat.....	18
2.2.4	Liedenpohjan hautausmaan kunnossapitoluokat.....	18
2.3	Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen soveltaminen.....	19
2.4	Hautausmaiden kunnossapidon laatuvaatimukset	19
2.5	Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi.....	20
2.6	Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset.....	20
3	Hautausmaiden kunnossapito	21
3.1	Hautausmaan kunnossapidon tavoite	21
3.2	Hautausmaan kunnossapidon laatupoikkeamat	21
3.3	Hautausmaan yleinen kunnossapito	22
3.3.1	Taulukko 1. Hautausmaan talvihoito	22
3.3.2	Taulukko 2. Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto.....	23
3.3.3	Taulukko 3. Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito.....	24
3.3.4	Taulukko 4. Hautausmaan kasvillisuuden hoito (Rakennetut viheralueet R).....	25

3.3.5 Taulukko 5. Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poisto.....	26
3.3.6 Taulukko 6. Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit.....	27
3.3.7 Taulukko 7. Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö.....	28
4 Hautausmaiden kunnossapidon kehittäminen	28
4.1 Hautausmaan kunnossapidon resurssit.....	28
4.1.1 Henkilöstö.....	28
4.1.2 Koneet, laitteet ja käsityökalut	29
4.1.3 Toimitilat	30
4.1.4 Huoltoalueet.....	30
4.2 Hautausmaan kunnossapidon suunnittelu	30
LIITE 1. Kunnossapidon vuosikello	
LIITE 2. Kalusto- ja välineistölista (Juper Oy)	

1 Yleistä

1.1 Johdanto

Seurakunnat ovat osaltaan rakentamassa kestäväää kehitystä. Tavoitteena on hiilineutraali kirkko vuonna 2030. Lähes kaikki suurimmat seurakunnat ja seurakuntayhtymät sekä useat pienet seurakunnat ovat mukana kirkon ympäristöjärjestelmässä eli kirkon ympäristödiplomissa. Hautausmaiden viheralueiden ylläpidolla on monia vaikutuksia niin luonnon monimuotoisuuteen kuin ihmisten kokemaan hyvinvointiin. Samalla taloudelliset seikat ja tehokkuus ovat nousseet tärkeiksi tekijöiksi. Viheralueiden hoidon suunnitteluun on järkevää käyttää aikaa, ja niin inventoinnit kuin kuntokartoitukset antavat arvokasta tietoa ylläpidon suunnittelun tarpeisiin.

Hautausmaat ovat käytännössä viheralueiden hoitoluokituksen mukaisesti käyttöviheralueita ja hoitosuunnitelmat pohjautuvatkin vahvasti hoitoluokituksen mukaisiin ohjeisiin. Monessa seurakunnassa hautausmaat, sekä muut seurakunnan omistamat alueet on jaettu hoitoluokkiin alueiden käyttötarkoituksen, kasvillisuuden ja hoidon tavoitetaso mukaan. Varsinaiset hautausmaiden hoitosuunnitelmat voivat käsitellä kasvillisuuden hoitotöiden lisäksi myös puhtaanapitoa, talvikunnossapitoa sekä tarvittavien koneiden, kaluston ja tilojenkäytön suunnittelua.

Hyvä laatu viheralueiden hoidossa koostuu tiivistettynä oikeista toimenpiteistä oikeaan aikaan tehtyinä. Hoitosuunnitelmien laatiminen pohjautuu Viheralueiden kunnossapidon yleiseen työselostukseen VKT 2021 julkaisuun ja RAMS-luokitukseen, jonka standardeihin tehdään tarvittaessa tapauskohtaisia muutoksia. Sen pohjalta kohdekohtaisten laatutason tavoitteiden määrittäminen ilman alueen varsinaista hoitoluokkiin jakamista on myös mahdollista muokkaamalla tavoitteista kohteeseen sopivia.

Oleellista hyvälaatuisen ylläpidon saavuttamisessa on, että työn suorittaja tuntee työtavat ja töiden aikataulut on suunniteltu sujuvan toiminnan takaamiseksi. Tärkeää on myös seurata töiden suorittamista pitämällä kirjaa toteutusajankohdista, jolloin on selkeästi nähtävillä mitä on tehty.

Hautausmaan hoitosuunnitelmaan sisältyvät toistuvien ja säännöllisten sekä pitkällä aika välillä toteutettavien töiden suunnittelu. Hoitosuunnitelmassa selvitetään hautausmaan kunnossapitoluokitus, jonka pohjalta pystytään suunnittelemaan hautausmaaympäristön kunnossapitotoimenpiteet järkevästi ja tuloksellisesti.

1.2 Hautaustoimen tehtävät ja tavoitteet

Hautaustoimella tarkoitetaan hautausmaan hallinto-, suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapito sekä hautauksiin liittyviä tehtäviä. Hautaustoimi palvelee omaisia ja hautausmaalla kävijöitä kaikissa hautaustoimeen liittyvissä asioissa.

Hautaustoimen perustehtäviä ovat hautaaminen, hautarekisterin ylläpito, hautausmaiden kunnossapito sekä suntuotyöt hautausmaalla, kuten haudalle saatot ja uurnanlaskut. Hautaustoimi huolehtii myös riittävästä hautapaikkavarannosta. Hautausmaalla on varauduttu myös kriisiajan tarpeisiin. Hautausmaan kulttuuriperinnön vaaliminen on myös yksi hautaustoimen tärkeistä tehtävistä. Lisäksi hautaustoimelle kuuluu sopimushautojen hoito. Hautausmaiden hyvän kunnon ylläpitämiseksi tarvitaan jatkuvaa ja suunnitelmallista kunnossapitoa.

Hautaustoimen laadullisia tavoitteita ovat:

- laadukas, asiantunteva, luotettava ja yhdenvertainen palvelu kaikille
- toimivan ja turvallisen työympäristön varmistaminen
- vainajan kohtelu hienotunteisesti
- olemassa olevien hautausmaiden, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja hautojen kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- sankarihauta-alueiden kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- hautausmaiden toiminta kestäväen kehityksen mukaisesti

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan vuotuisesti määritettyjen erillistavoitteiden seurannalla ja arvioinnilla, palautteilla (niiden määrällä ja sisällöllä) sekä itsearvioinnilla.

1.3 Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt

Hautausmaita koskevat monet lait ja asetukset. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hautaustoimea koskevan lainsäädännön. Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) hoitaa hautaustoimilaissa tarkoitettua lupa-, valvonta- ja kiinteistörekisteritehtävät koko maan alueella.

Seurakunnan oma strategia vaikuttaa myös hautausmaiden kehittämiseen ja kunnossapitoon. Kirkon ympäristödiplomin avulla seurakunta voi parantaa ympäristöasioiden hoidon tasoa ja tehostaa toimintaansa. Virtain seurakunta hakee kirkon ympäristödiplomia vuonna 2024.

Lisäksi hautausmaan rakentamiseen, kunnossapitoon ja kunnostamiseen liittyvät toimenpiteet voivat edellyttää kunnan viranomaisen myöntämää ympäristö-, rakennus-, toimenpide- tai maisematyölupaa tai museoviranomaisen lausuntoa.

Hautausmaiden kunnossapito perustuu seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sääntöihin ja ohjeisiin:

- hautaustoimilaki (457/2003)
- kirkkolaki (1054/1993), 14. ja 17. luku
- kirkkojärjestys (1055/1993), 17. luku
- muinaismuistolaki (295/1963)
- terveydensuojeluasetus (1280/1994), 7. luku, 39.–42. §
- järjestyslaki (612/2003)
- jätelaki (646/2011)
- ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- vesilaki (587/2011)
- hautaustoimen ohjesääntö
- hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma
- seurakunnan strategia
- kirkon ympäristödiplomi
- kunnan yleis- ja asemakaavat sekä ympäristö-, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat

1.4 Virtain hautausmaat

Virtain seurakunnalla on yhteensä neljä hautausmaata. Hautaustoimen ohjesääntö ja hautausmaan käyttösuunnitelma on hyväksytty kirkkovaltuustossa 14.11.2023. Virtain seurakunta on ulkoistanut hautausmaiden ja kiinteistöjen ulkoalueiden hoidon ulkopuoliselle palveluntuottajalle jo vuodesta 1993 lähtien. Vuoden 2022 alusta alkaen Virtain seurakunta on ulkoistanut neljän erillisen hautausmaansa ja niiden kaikkien kiinteistöjen ulkoalueiden hoidon Juper Oy:lle. Osana hautausmaiden ja kiinteistöjen ulkoalueiden hoitoa sopimukseen kuuluu myös sopimushautojen kesäkukkien hoitaminen.

Hautausmaa	Otettu käyttöön	Pinta-ala	Hautapaikkoja
Vanha hautausmaa	v. 1702	1,8 ha	2 400
Laajennusosa (VM)	v. 1965	0,8 ha	581
Uusi hautausmaa	v. 1902	3,5 ha	6 000
Uurnalehto (UM)	v. 2011		768
Muistolehto (UM)			ainoastaan sirotteluun
Killinkosken hautausmaa	v. 1937	1,5 ha	1 750
Liedenpohjan hautausmaa	v. 1964	1,0 ha	1 100

1.4.1 Vanha hautausmaa ja sen laajennusosa

Virtain vanha hautausmaa sijaitsee Virtain pääkirkon läheisyydessä, osoitteessa Rantatie 9, 34800 Virrat. Vanha hautausmaa on otettu käyttöön vuonna 1702. Vanhalla hautausmaalla sijaitsee sankarihauta-alue ja sinne on haudattu 336 sankarivainajaa. Alueella on suuria muistomerkkejä ja arvokkaita muisto- ja valurautaristejä. Vanha hautausmaa on kiviaidan reunustama. Vanhalle hautausmaalle ei perusteta enää uusia hautoja, vaan siellä ovat käytössä vain vanhat sukuhaudat ja hautausmaa on muutettu suurimmaksi osaksi uurnahautausalueeksi. Virtain seurakuntakeskus sijaitsee osoitteessa Rantatie 9, 34800 Virrat.

Kuva. Virtain seurakunnan pääkirkko ja vanha hautausmaa.

1.4.2 Uusi hautausmaa

Virtain seurakunnan uusi hautausmaa sijaitsee osoitteessa Lakarintie 21, 34800 Virrat, noin 2,5 km päässä Virtain keskustasta. Virtain uusi hautausmaa on 1900-luvun alussa vihitty käyttöön ja nykyisin sinne haudataan suurin osa Virtain vainajista. Vuonna 1902 perustettu hautausmaa on kooltaan 3,5 hehtaaria ja siellä on 6 000 hautapaikkaa. Hautausmaalla on yhdeksän perinteistä arkkuhauta aluetta, uurnahauta-alue ja sirottelulehto. Uuden hautausmaan uurna- ja muistolehtoalue otettiin käyttöön 9.9.2011. Hautausmaalla on siunauskappeli, johon mahtuu noin 100 henkeä. Siunauskappeli on Usko

Nyströmin suunnittelema ja se on otettu käyttöön vuonna 1902. Uudella hautausmaalla on pääsääntöisesti isoa ja vanhaa mäntypuustoa. Uusi hautausmaa on puuidan ympäröimä.

Kuva. Virtain seurakunnan uusi hautausmaa ja siunauskappeli.

1.4.3 Killinkosken hautausmaa

Killinkosken hautausmaa sijaitsee noin 20 km päässä pääkirkosta, osoitteessa Inkantie 2, 34980 Killinkoski. Vuonna 1937 perustettu hautausmaa on kooltaan 1,5 hehtaaria ja siellä on 1 750 hautapaikkaa. Killinkosken hautausmaalla sijaitsee Virtain toinen sankarihautausmaa ja sinne on haudattu 50 sankarivainajaa. Hautausmaa on jaettu osastoihin A, B ja C, joita hoidetaan nurmipintaisina. Hautausmaata reunustaa osittain hyvin vanha kiviaita ja pääosin kuusiaita. Hautausmaalla sijaitsee siunauskappeli. Killinkosken kirkko sijaitsee osoitteessa Inkantie 11, 34980 Killinkoski.

Kuva. Siunauskappeli ja sankarihaudat Killinkosken hautausmaalla.

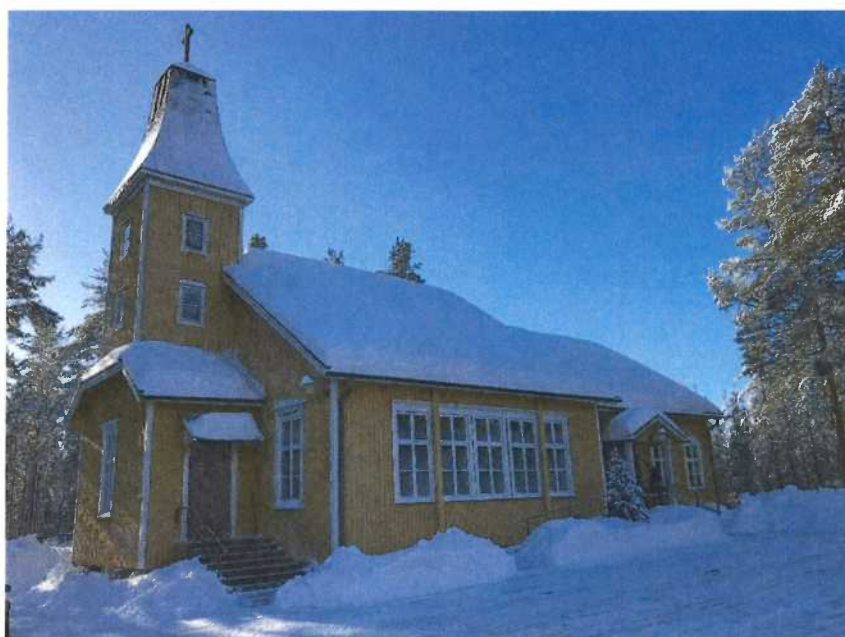

1.4.4 Liedenpohjan hautausmaa

Liedenpohjan hautausmaa sijaitsee noin 20 km päässä pääkirkosta, osoitteessa Hollitie 992, 34930

Liedenpohja. Vuonna 1964 perustettu hautausmaa on kooltaan 1,0 hehtaaria ja siellä on 1 100 hautapaikkaa. Hautausmaan puusto on mäntypainotteista ja hautausmaata ympäröi puuaita ja osittain köysiaita. Hautausmaa sijaitsee hiekkaharjulla ja sitä hoidetaan hiekkapintaisena. Hautausmaalla on oma kaivo ja sekä Liedenpohjan kirkko.

Kuva. Liedenpohjan kirkko

1.5 Kirkon ympäristödiplomi

Virtain seurakunta hakee kirkon ympäristödiplomia vuonna 2024. Ympäristödiplomi edellyttää kaikilta diploma hakevilta samojen minimikriteerien täyttämistä. Vähimmäisvaatimukset toteutuvat hautausmaiden osalta, kun hautausmaille tehdään ympäristöselvitys, laaditaan tai päivitetään hoito-ohjeet tai niiden ympäristöosat, koulutetaan työntekijöitä ja ohjataan omaisia ympäristöasioissa ja järjestetään jätehuolto asianmukaisesti. Lisäksi hautausmailla noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja ympäristönsuojelumääräyksiä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat näkymään myös hautausmaan hoidon haasteina. Ilmaston ennustetaan muuttuvan siten, että kevät ja kesä alkavat aikaisemmin ja ne ovat hieman lämpimämpiä. Keväällä ja kesällä tulevat pitkät kuivat jaksot, hallaton kausi pitenee, mutta hallat ovat ajoittain ankaria. Syksy ja talvi alkavat myöhemmin sekä selvästi lauhempaa. Syksyisin ja talvisin on runsaasti sateita. Lyhyitä kovia pakkasjaksoja tulee satunnaisesti ja lumettomuus yleistyy. Maa voi routaantua syvältä lumen puutteen takia. Talvehtimisongelmat tulevat lisääntymään varsinkin lumettomilla alueilla. Kasvintuhoojat ja -taudit tulevat lisääntymään, ja sen myötä kasvien perusterveys sekä oikeiden kasvien valinta tulee entistä tärkeämmäksi. Paitsi taudit ja tuholaiset myös rikkakasvit tulevat lisääntymään kiihtyvällä tahdilla, kun kasvuolosuhteet muuttuvat leudompina talvien myötä otollisemmiksi.

Ympäristödiplomin mukaisia kunnossapidon toimintaperiaatteita:

- Kehitetään ja kunnossapidetään hautausmaita osana laajempaa viherverkostoa.
- Käytetään kunnossapitoluokitusta monipuolisesti niin, että hautausmaalle syntyy myös luonnon monimuotoisuutta edistäviä vähemmän tehokkaasti hoidettavia alueita.
- Tunnistetaan, poistetaan ja hävitetään haitalliset vieraslajit asianmukaisesti.
- Varmistetaan monivuotisten kasvien soveltuvuus paikkakunnan kasvillisuusvyöhykkeelle.
- Hankitaan kotimaassa ja mieluiten lähellä tuotettuja kasveja ja muita kunnossapidon materiaaleja.
- Käytetään ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittaavia tuotteita.
- Vältetään kemikaalien käyttöä.
- Torjutaan liukkautta sepelillä.
- Hävitetään rikkakasvit mekaanisesti.
- Käytetään hitaasti liukenevia lannoitteita maa-analysien ohjeiden mukaan.
- Tehdään pölynsidontaa harkiten.
- Minimoidaan kasteluveden menekki kasteluautomaatiikan ja yöllä tapahtuvan kastelun avulla.
- Suositetaan akkukäyttöisiä pienkoneita.
- Käytetään pienkoneissa pienkonebensiniä.
- Laaditaan puustolle hoitosuunnitelma.

- Lajitellaan hautausmailla syntyneet jätteet huolellisesti ja opastetaan hautausmaan käyttäjiä lajitteluun.

1.6 Hautausmaat ja kulttuuriympäristön vaaliminen

Kirkollisten rakennusten suojelusta on säännöksiä sekä evankelis-luterilaista kirkkoa koskevassa kirkkolaissa (1054/1993) että laissa ortodoksisesta kirkosta (985/2006). Kirkkolain mukaan kaikki ennen vuotta 1917 rakennetut evankelis-luterilaiset kirkolliset rakennukset kiinteine sisustuksineen ja taideteoksineen ovat suojeltuja. Kirkkolain suojelusäännöksiä sovelletaan myös kirkkopihaan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan. Myös vuotta 1917 nuorempi kirkollinen rakennus voidaan suojella. Suojelusta kirkkolaila päättää Kirkkohallitus.

Suuri osa kirkkojen ympäristöistä on valtakunnallisesti arvokkaita eli valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kirkoissa ja niiden ympäristöissä voi olla muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kohteita. Muinaismuistolaki rauhoittaa esihistoriallisten kohteiden lisäksi historiallisen ajan hautausten ja kirkollisen toiminnan jäännöksiä. Rauhoituksen piiriin luetaan myös kirkkomaahan liittyvien rakennusten ja rakenteiden kuten vanhojen kivaitojen, porttihuoneiden, tapulien, luuhuoneiden ja hautakappeliin jäännöksiä. Muinaismuistokohteet otetaan huomioon muun muassa kaivutöiden yhteydessä. Museovirastoon otetaan yhteyttä aina kun kaivu- ja rakennustöitä tehdään muinaismuistojen välittömässä läheisyydessä.

Vanhat hautausmaat ovat yleensä kirkon piha-alueella, nuoremmat hautausmaat on sijoitettu siitä erilleen. Jos kirkkopihaa muutetaan olennaisesti, laki velvoittaa seurakuntaa ja seurakuntayhtymää pyytämään Museoviraston lausunnon. Samoin toimitaan, jos kyse on kirkkopihan tai hautausmaan aidan tai portin tai sankarihautausmaan olennaisesta muuttamisesta. Tässä yhteydessä olennaisella muuttamisella voidaan tarkoittaa esimerkiksi alueen ilmeen muuttamista alkuperäisestä sommitelmasta poiketen. Muun muassa reunakivien poisto kirkkopihassa sijaitsevalta historiallisesti arvokkaalta hautausmaalta voi olla olennainen muutos. Sen sijaan kasvillisuusalueen muutos, kuten puun kaataminen, ei ole olennainen muutos, jos poistettu kasvillisuus uusitaan.

Seurakunnan hoitamalla hautausmaalla sijaitsevia yksittäisiä hautamuistomerkkejä eivät koske lakien suojelusäännökset. Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman seurakunnan eli hautausmaan ylläpitäjän suostumusta. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakunnan tehtävänä on huolehtia hautausmaiden yleisten alueiden, kuten käytävien, puiden, pensaiden ja yhteismuistomerkkien hoidosta. Haltijattomat ja hoitamattomat hautamuistomerkit voivat joutua poistettaviksi.

1.7 Hautausmaan kunnossapidon vastuut

1.7.1 Seurannan hautaustoimen hoitovastuu

Hautausvoimilain (457/2003) 5. luvun 13. pykälän mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Hautausmaiden yleinen kunnossapito on seurakuntien hautausvoimen vastuulla.

Hautausvoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmä ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan

1.7.2 Omaisten vastuu

Kirkkolain (1054/1993) 17. luvun 5. pykälän mukaan haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Omaisen vastuulla on yksittäisen haudan hoito hautamuistomerkeineen sekä kasveille varattuine istutusalueineen. Reunakivellisellä haudalla omaisen vastuulla on hoitaa myös reunakivien rajaama alue. Omaisat kustantavat kokonaisuudessaan yksittäisen haudan hoidon sekä hautamuistomerkkiin liittyvät hankinta- ja hoitokustannukset.

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito
- haudan kasveille varatun istutusalueen hoito kevät- ja syyspuhdistuksineen
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen ja niiden sijoittelu pois nurmialueelta hoitotoimien tieltä
- roskien ja muun jätteen poistaminen haudalta, muun muassa palaneet hautakynntilät ja muistokukat
- reunakivien rajaaman alueen hoito
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjen hoito

- seurakuntakohtaisen muun ohjeistuksen noudattaminen, kuten lyhtyjien poisto kesääjaksi hoitotoimien tieltä

Haudan kasvillisuuden hoito

Kesäkukkien istuttaminen ei ole pakollista kasveille varattuun istutusalueeseen. Ne voidaan korvata esimerkiksi monivuotisilla perennoilla. Haudalla voi olla myös leikattava nurmikko. Haudoilta ei saa istuttaa pensaita tai puita. Mahdolliset istutukset hoidetaan niin, etteivät rikkakasvit kasva hautausmaan yleisilmettä häiritsevästi ja etteivät kasvi-istutukset leviä istutusalueen ulkopuolelle eikä naapurihautojen puolelle tai täysikasvuisina ole haitaksi hautaamiselle tai hautausmaan hoidolle. Kausikasvien hoidossa huomioidaan myös, etteivät ne levitä kasvitauteja ympäröiviin kasvustoihin. Esimerkiksi härmäiset kasvit poistetaan tai vaihdetaan terveisiin kasveihin.

Haudan reunakivien rajaaman alueen hoito

Rajatun alueen pintahiekka pidetään rikkakasvittomana. Reunakivien rajaama alue voidaan myös kasvittaa esimerkiksi maanpeiteperennalla, sammalella tai nurmikolla.

Haudan muistomerkin hoito

Haudan muistomerkki on asennettu suoraan ja turvallisesti paikoilleen. Hautamuistomerkin asento tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Kallistunut hautamuistomerkki oikaistaan ennen kuin se on vaarassa kaatua ja ennen kuin se aiheuttaa haittaa tai tapaturman vaaraa hautausmaalla vieraileville ja hautausmaiden työntekijöille. Esimerkiksi arkun tai uurnan maatumisen myötä hautamuistomerkki voi kallistua. Routiva maa sekä puun juuret saattavat joko nostaa tai laskea hautamuistomerkkiä.

1.7.3 Sopimushautojen hoito

Kirkkolain 17. luvun 5. pykälän 2. momentin mukaan seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta tai seurakuntayhtymä hoitaa hautaa määräjän maksua vastaan. Hoitomaksut voidaan sijoittaa erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan.

Hautainhoitorahaston voimassa olevat säännöt ja palveluiden hinnat hyväksytään seurakunnassa.

Sopimushaudan hoitoon sisältyy:

- kasveille varatun istutusalueen hoito (kevätsiivous, kasvualustan lannoitus, kausikasvien eli kesäkukkien istutus, kastelu, kuihtuneiden kukkien poistaminen, tarvittaessa kasvinsuojelu)
- kasveille varatun istutusalueen kanttaus ja nurmikon siistiminen istutusalueen ympäriltä
- rikkakasvien kitkeminen
- reunakivellisen haudan pinnanhoito (pintahiekan hoito reunakivien rajaamalla alueella)
- hoitokauden päättyessä syyskunnostus (kausikasvien poisto ja haudan siistiminen)

- hoitosopimukseen liittyvien joulukynttilöiden jako ja sytyttäminen jouluna sekä pois korjaaminen joulun jälkeen

Hautausmaasta vastaava puutarhuri valitsee olosuhteisiin sopivat kausikasvit haudalle. Sopimushoitoon ei sisälly hautamuistomerkin tai reunakivien hoito. Edellytyksenä hoitosopimukselle on, että hautamuistomerkki on asennettu turvallisesti ja hautamuistomerkissä ei ole havaittavissa kallistumisen tai kaatumisen vaaraa.

Haudan hoitosopimus voidaan tehdä enintään hautaoikeuden hallinta-ajalle. Haudan hoidosta perittävät maksut ovat enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruiset ja maksujen perusteet ovat kaikille samat (Hautausoimilaki, 2. luku 6. §).

1.8 Hoitamattomat haudat

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Haudan kunnostus on tehtävä vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksestä on tiedotettava kirkkolaissa (17. luku 5. § ja 24. luku 11. §) määritetyllä tavalla.

Haudan hoitamattomuuden perusteita ovat:

- hauta on ollut selkeästi hoitamatta vähintään kaksi vuotta
- haudalla on kaatunut tai vaarallisesti kallellaan oleva hautamuistomerkki
- kasveille varatulla istutusalueella tai reunakivien rajaamalla alueella kasvaa runsaasti ja häiritsevästi rikkakasveja, puiden tai pensaiden taimia
- istutettu kasvillisuus on levinnyt sille varatun istutusalueen ulkopuolelle

Hyvät käytännöt hoitamattomien hautojen käsittelyyn

- Määritetään selkeät kriteerit hoitamattomalle haudalle ja tiedotetaan niistä seurakuntalaisia ja hautaoikeuden haltijoita.
- Seurataan hoitamattomien hautojen kuntoa ja todennetaan hoitamattomuus esimerkiksi valokuvaamalla tai muilla keinoin.
- Määritetään toimiva käytäntö, jolla hoitamattomuudesta viestitään ja tiedotetaan hautaoikeuden haltijalle. Noudatetaan tiedottamisessa kirkkolain määräyksiä (17. luku 5. § ja 24. luku 11. §).

- Määritetään, kuinka kauan hautamuistomerkkiä säilytetään haudalla sen jälkeen, kun hautaoikeus on julistettu menetetyksi haudan hoitamattomuuden vuoksi. Varmistetaan hautaoikeuden haltijalle tilaisuus poistaa hautamuistomerkki (hautaustoimilaki, 5. luku 14. §).
- Inventoidaan hoitamattomat haudat ja niiden hautamuistomerkit ennen hautamuistomerkkien poistamista ja hautojen luovuttamista uuteen käyttöön. Hyödynnetään inventoinnissa Museoviraston 'Hautausmaiden inventointiopasta' ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntemusta. Hauta voi olla arvokas esimerkiksi henkilöhistorian tai merkittävän hautamuistomerkin vuoksi.
- Määritetään, kuinka kauan haudalta poistettuja hautamuistomerkkejä varastoidaan ennen niiden jatkokäsittelyä.
- Suunnitellaan poistettujen hautamuistomerkkien uusiokäyttö tai niiden kierrätys.
- Haudan reuna- ja pohjakiviä voidaan ottaa uusiokäyttöön hautausmaan muissa rakenteissa.
- Määritetään yleiset periaatteet hoitamattomista haudoista sekä hautamuistomerkkien uusiokäytöstä ja kierrätyksestä viestimiseen.

1.9 Hautaukseen liittyvät toimintatavat

Haudauksen yhteydessä tehtävät työt, kuten kaivutyöt ja kaivumassojen välivarastointi, voivat hetkellisesti heikentää hautausmaan yleisilmettä sekä aiheuttaa turvallisuushaittoja. Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Arkkuhaudauksen yhteydessä haudalla olevat hautamuistomerkit tai muut rakennelmat poistetaan haudalta hautauksen ajaksi seurakunnan määrittämän aikataulun mukaan. Tehtävistä ja niiden kustannuksista sovitaan hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa. Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka.

Haudan kaivun yhteydessä syntyvät kaivumassat käsitellään seurakunnan määrittämällä tavalla. Erityisesti kiinnitetään huomioita kaivumassojen välivarastointipaikan sijoittamiseen niin, etteivät kaivumassat haittaa hautausmaan muuta käyttöä tai aiheuta turvallisuusriskejä. Tämän lisäksi varmistetaan, ettei kaivumassoja päädy hautausmaa-alueen ulkopuolelle. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja sen jälkeen peitetään haudan pohjalle.

Haudauksen jälkeen hauta täytetään kaivumassoilla, täyttö tiivistetään ja haudan pinta tasoitetaan, muotoillaan, nurmetetaan ja siistitään alueen edellyttämällä tavalla. Hautamuistomerkki asennetaan

hautausmaiden osoittamalla tavalla paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta eikä aiheuta haittaa hautausmaiden huoltotöille.

1.10 Hautausmaan hoitosuunnitelman hyväksyntä ja käyttöönotto

Hoitosuunnitelman hyväksynnästä päättää kirkkovaltuusto, ellei asiaa ole delegoitu eteenpäin. Hyväksyntä voidaan delegoida kirkkoneuvostolle, jos asia on mainittu seurakunnan hallintosäännössä. Hoitosuunnitelman käyttöönotto edellyttää päätöstä rahankäytöstä. Näin ollen hyväksyntä hoitosuunnitelmalle on tärkeää saada luottamushenkilöiltä, eli johtokunnalta, kirkkoneuvostolta tai kirkkovaltuustolta.

2 Hautausmaiden kunnossapitoluokitus ja kunnossapidon laatuvaatimukset

2.1 Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS lyhyesti

Hautausmaat luokitellaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisun Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS mukaan. Viheralueiden kunnossapitoluokituksen lähtökohdina ovat alueen ominaisuudet, käyttötarkoitus, viheralueen käyttäjät sekä kunnossapidolle asetetut laatu- ja kustannustavoitteet. Kunnossapitoluokka kuvaakin alueen yleisilmettä, käyttöä ja kunnossapidon laatutasoa.

Kunnossapitoluokan valintaan vaikuttavat alueen luonnonominaisuudet, asema kaupunkikuvassa, sen tuottamat toiminta- ja ekosysteemipalvelut, alueen käyttötarkoitus ja rakentamisaste. Lisäksi valintaan vaikuttavat kunnossapidon laatuvaatimukset ja intensiivisyys sekä kustannukset, joihin sitoudutaan kunnossapidossa. Kunnossapitoluokkaa määriteltäessä joudutaan pohtimaan kunkin alueen kohdalla edellä mainittujen tekijöiden keskinäistä painoarvoa ja käytettävissä olevia resursseja.

Rakennetut viheralueet ovat yleensä kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä olevia erilaisia puistoja, puistoaukioita, kiinteistöjen ulkoalueita, hautausmaita, katto- ja kansipuutarhoja, liikenneviheralueita sekä liikuntaan, leikkiin ja muuhun erityiseen toimintaan tarkoitettuja viheralueita. Kunnossapidon tavoitteena on joko pitää alue alkuperäisen suunnitelman mukaisena tai kehittää sitä kohdekohtaisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Viheralueen omistaja määrittää, mikä viheralueen kunnossapitoluokka on tai sisältääkö se useita eri kunnossapitoluokkiin kuuluvia alueita. Kunnossapitoluokka voi myös muuttua viheralueen kehittymisen ja sen elinkaaren mukaan.

2.2 Hautausmaiden luokitus RAMS:n mukaan

Hautausmaat luokitellaan pääsääntöisesti rakennettuihin arvoviheralueisiin (R1), toimintaviheralueisiin (R2) ja mahdollisesti lähimetsiin (M2). Sankarihautausmaat luokitellaan yleensä rakennettuihin

arvoviheralueisiin, joiden hoito on intensiivistä ja hoitotoimenpiteitä tehdään alueella päivittäin. Virtain sankarihautojen hoitoluokka on R2, koska hoitotoimenpiteitä ei tehdä alueella päivittäin.

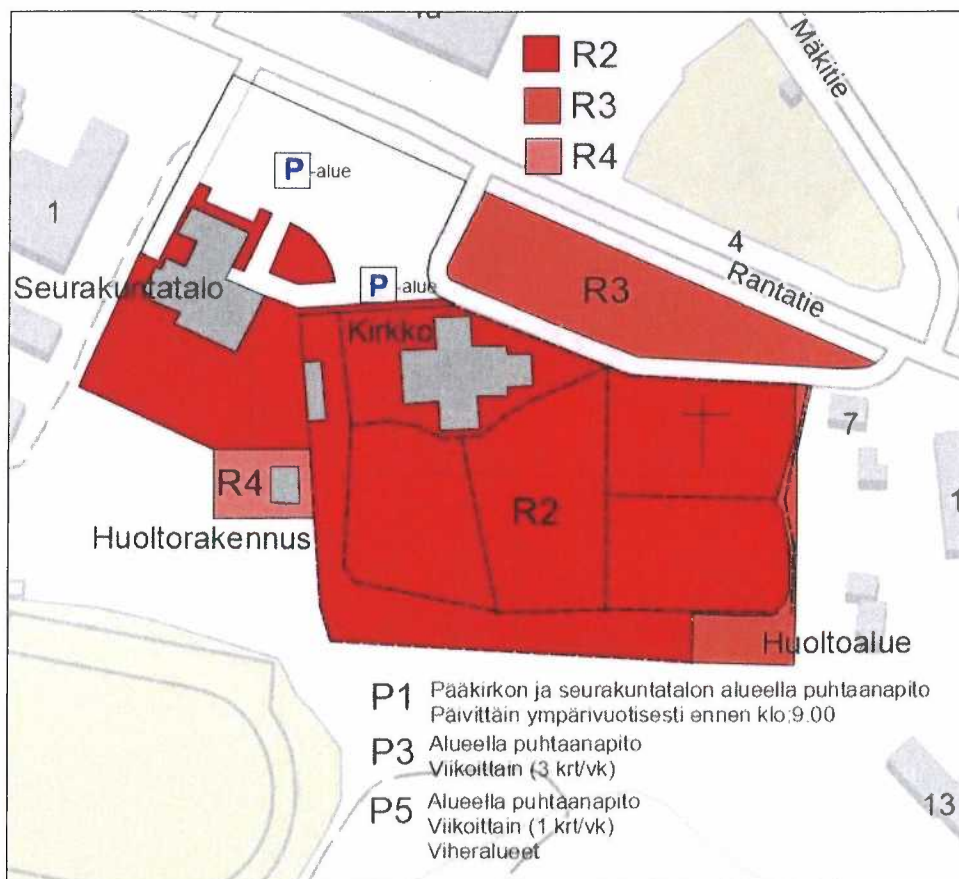
Toimintaviheralueita (R2) ovat jalankulun ja pyöräilyn reittiyhteyksiin sekä liikuntaan, leikkiin ja erityistoimintoihin varattuja viheralueiden osia. Toimintaviheralueen hoidon tavoitteena on monipuolinen, viihtyisä, turvallinen, käyttäjäystävällinen ja toimiva viheralue. Valtaosa Virtain hautausmaiden viheralueista luokitellaan toimintaviheralueisiin (R2).

Hautausmaan sisällä voidaan tarvittaessa tarkentaa erikseen määritettyjen alueiden kunnossapitoa myös muilla kunnossapitoluokilla kuten käyttöviheralue (R3) ja suoja- ja vaihettumisviheralue (R4), jotka toimivat rakennetun ja luonnonympäristön vaihettumisalueina.

2.2.1 Vanhan hautausmaan kunnossapitoluokat

Vanha hautausmaa jakaantuu kahteen osaan, joista toinen on vanha osa ja toinen on laajennusosa.

Hautausmaan vanha osa hoidetaan reunakivineen ja osaksi nurmipintaisena. Laajennusosa hoidetaan nurmipintaisena. Vanhalle osalle ei Lapuan hiippakunnan vuonna 2017 tehdyn käyttösuunnitelman muutospäätöksen jälkeen ole tehty arkkuhautauksia. Ainoastaan uurnahautaukset ovat alueella mahdollisia. Poikkeuksena, mikäli alueelle on arkkuhaudattu puoliso, on hänellä oikeus saada tulla haudatuksi puolison viereen. Vanha hautausmaa ja laajennusosa ovat täynnä ja sinne voidaan haudata vain olemassa oleviin sukuhautoihin.

2.2.2 Uuden hautausmaan kunnossapitoluokat

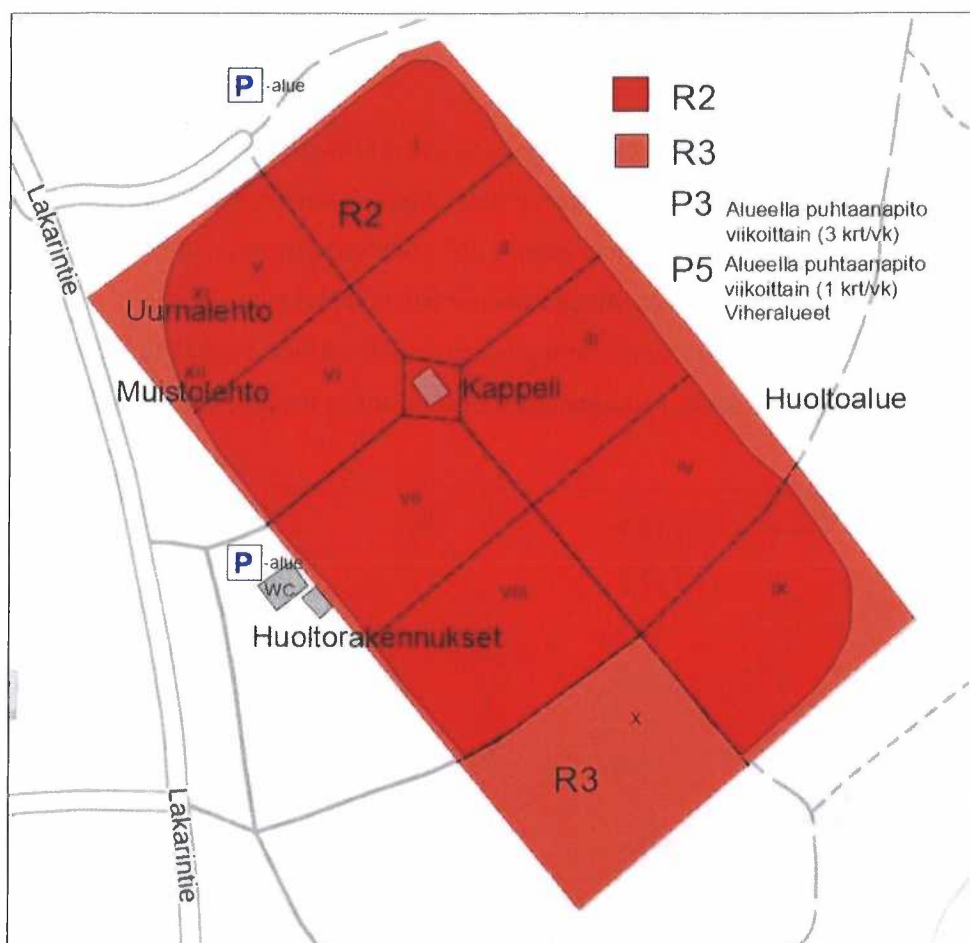
Uusi hautausmaa on jaettu osastoihin 1–12. Osastot 1–10 muodostavat arkku- ja urnahautausalueen.

Laajennusalue käsittää osastot 9–10 ja alue on rakennettu yhtenäiseksi nurmipintaiseksi alueeksi.

Rakentaminen on vaiheistettu siten, että aluspalkit ja kasvit asennetaan tarpeiden mukaan. Tällä hetkellä käytössä on alue 9. Alue 10 on vielä käyttämätön. Hautausmaan pääkäytävät ja huoltotiet ovat sora- ja kivituhkapintaisia.

Osastot 11–12 ovat tarkoitettu ainoastaan urnahautaukseen tai tuhkan sirotteluun.

Uurnalehtoa hoidetaan nurmipintaisena. Sirottelualue hoidetaan metsänpohjaisena. Uudella hautausmaalla on pääsääntöisesti isoa ja vanhaa mäntytuustoa, joiden kuntoa tarkkaillaan.

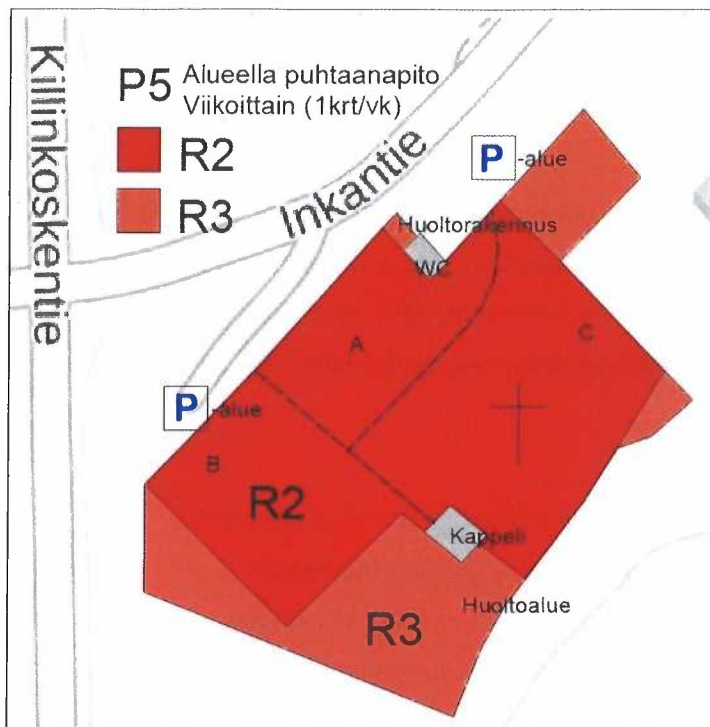

2.2.3 Killinkosken hautausmaan kunnossapitoluokat

Killinkosken hautausmaa on jaettu osastoihin A, B ja C, joita hoidetaan nurmipintaisena

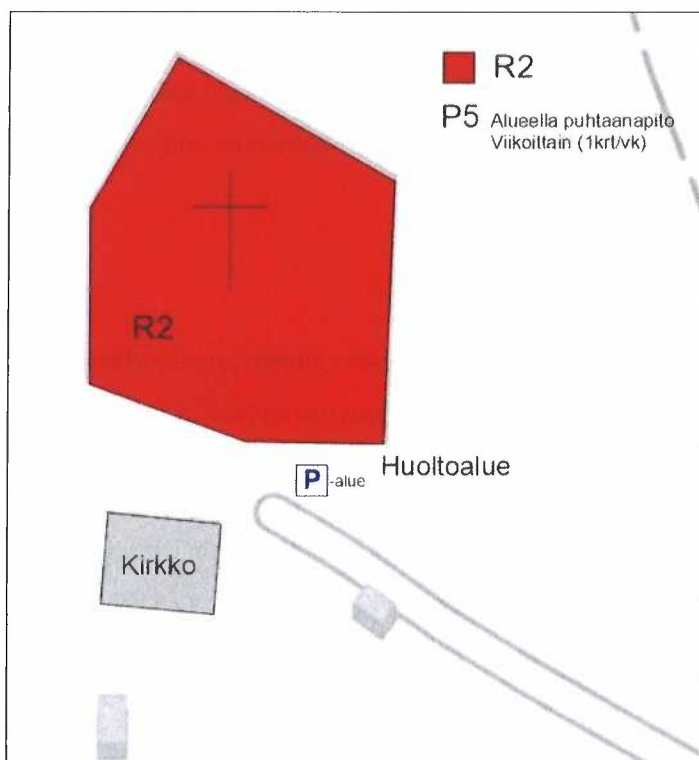
kunnossapitoluokkien R2 ja R3 mukaan. Hautausmaata ympäröivä kuusiaita leikataan kerran vuodessa

VKT 21 ohjeistuksen mukaisesti.

2.2.4 Liedenpohjan hautausmaan kunnossapitoluokat

Liedenpohjan hautausmaa hoidetaan hiekkapintaisena kunnossapitoluokan R2 mukaan.

2.3 Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen soveltaminen

Viheralueiden puhtaanapitoluokitus (P) täydentää varsinaista viheralueiden kunnossapitoluokitusta. Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen avulla viheralueen omistaja määrittää puhtaanapidon laadun ja puhtaanapitokertojen määrän. Puhtaanapitoluokitus ei ole sidottu tiettyyn pää- tai alakunnossapitoluokkaan, vaan viheralueen omistaja voi määrittää puhtaanapitoluokan haluamallaan tavalla.

Puhtaanapidon suunnittelussa ja valvonnassa huomioidaan muun muassa kohteen roskaantumisaste, käyntimäärien tarve ja valitun kunnossapitoluokan yleiset laatutavoitteet. Viheralueen omistaja ja palveluntuottaja määrittävät yhdessä roskaantumisasteen kohdekohtaisesti. Viheralueiden puhtaanapitoluokitus on esitetty Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 julkaisussa.

Toimintaviheralueen (R2) ja käyttöviheralueen (R3) puhtaana pidettävät alueet ja rakenteet, varusteet sekä kalusteet tulisivat olla käyttökunnossa, turvallisia, siistejä ja hygieenisiä. Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan viheralueet jaetaan seitsemään luokkaa, sen mukaan, kuinka usein alueelta poistetaan roskat. Viheralueiden puhtaanapitoluokitus voi vaihdella kesä- ja talvihoidon välillä.

Pääkirkon ja seurakunta alueen puhtaanapidosta on sovittu erikseen luokituksen P1 mukaisesti eli päivittäin ympärivuotisesti ennen klo: 9.00. Puhtaanapitoluokitus muilla alueilla on P3 viikoittain (3krt/vk) koskien viheralueiden roskien poistoa paikoitusalueilla, sisäänkäynneillä, kappelin ympäristö ja kulkureittejä. Puhtaanapitoluokitusta P5 viikoittain (1 krt/vko) sovelletaan roskienpoistoon viheralueiden kasvillisuusalueilta ja viheralueiden jäteastioiden ja -säiliöiden tyhjennyksessä sekä Liedenpohjan ja Killinkosken hautausmailla.

2.4 Hautausmaiden kunnossapidon laatuvaatimukset

Viheralueiden kunnossapidon yleiset laatuvaatimukset esitetään Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 julkaisussa. VKT:ssa rakenteen yleisilme, siisteys ja muut mahdolliset laatuvaatimukset esitetään kunnossapitoluokittain.

Hautausmaiden kunnossapidon perusajatuksena on, että hautausmaan kunnossapitoon eli hoitoon, korjaukseen ja käyttöön liittyvät työtehtävät toteutetaan pääsääntöisesti VKT:n mukaan ja vain VKT:n vaatimuksia täydentävät tai niistä poikkeavat asiat on esitetty.

2.5 Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi

Hautausmaakatselmuksessa tarkastetaan kohteen kunnossapidon laatu. Omistaja ja tilaaja määrittävät, miten katselmus toteutetaan. Hautausmaakatselmukseen osallistuvat omistaja ja tilaaja sekä kunnossapidon palveluntuottaja. Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 julkaisussa on esitetty kullekin hoitotyölle erikseen tarkemmat vaatimukset laadunarviointiin.

Hautausmaan kunnossapidon laadunarvioinnissa huomioitavia asioita ovat muun muassa hautausmaan ja sen kasvillisuuden, rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden yleisilme ja vastaavuus kunnossapitoluokan vaatimuksiin.

2.6 Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset

Viheralueiden kunnossapidon ympäristövaikutukset esitetään Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 julkaisussa.

Ympäristövaikutuksissa kiinnitetään huomiota muun muassa kunnossapitotöiden:

- melu-, pöly- ja pakokaasupäästöjen hallintaan (VKT:n kohta 60003.1)
- orgaanisten jätteiden käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.2)
- kemikaalien käsittelyyn (VKT:n kohdat 60003.3.1–60003.3.5)
- työmaavesien käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.4)
- maaperän tiivistymisen estämiseen (VKT:n kohta 60003.5)
- vedenkulutuksen vähentämiseen (VKT:n kohta 60003.6)

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksia pohdittaessa, kannattaa asiaa lähestyä myös kunnossapitoluokan valinnan näkökulmasta. Mitä tehokkaampaa hoitoa vaativia kunnossapitoluokkia käytetään sitä suuremmat ympäristövaikutukset yleensä myös ovat. Monipuolinen kunnossapitoluokkien käyttö mahdollistaa tehokasta hoitoa edellyttävien kunnossapitoluokkien sijoittamisen esimerkiksi eniten käytetyille tai erityisen arvokkaille hautausmaan osille. Hautausmaiden reuna-alueille voidaan valita kunnossapitoluokkia, jotka eivät edellytä tehokasta hoitoa vaan sallivat muun muassa monimuotoisen luonnonkasvillisuuden kehittymisen.

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksiin on merkitystä myös hautausmaan kasvivalikoimilla. Nurmikot ja säännöllistä kastelua tai muuta säännöllistä hoitoa edellyttävät kasvillisuusryhmät ovat yleensä ympäristövaikutuksiltaan suurempia kuin esimerkiksi vähempää hoitoa tarvitsevat kunta-alueet ja niittymäiset kasvillisuusalueet. Kannattaa kuitenkin muistaa, että monipuolisella kasvivalikoimalla tuotetaan esteettistä, vaihtelevaa, viihtyisää ja perinteikästä hautausmaan kulttuuriympäristöä. Kasvivalintoja tehdessä huomioidaan muutkin tekijät kuin pelkästään hoidon ympäristövaikutukset.

3 Hautausmaiden kunnossapito

3.1 Hautausmaan kunnossapidon tavoite

Hautausmaan kunnossapidon eli hoidon, korjauksen ja järjestelmien käytön tavoitteena on varmistaa hautausmaan toimivuus, viihtyisyys, esteettisyys ja turvallisuus sekä yleisille valitun kunnossapitoluokan tai -luokkien mukaan. Tämän lisäksi kunnossapidon keinoin varmistetaan hautausmaan kulttuuriarvojen säilyminen ja vahvistuminen. Asetettuihin kunnossapidon tavoitteisiin päästään suunnittelemalla hautausmaan hoito-, korjaus- ja järjestelmien käyttötehtävät toteutettavaksi oikea-aikaisesti ja oikeilla työmenetelmillä.

Hautausmaa on ensisijaisesti hautaamista varten ja hautaamisen vuoksi hautausmaan turvallisuus, toimivuus ja viihtyisyys voivat tilapäisesti heikentyä. Talvinen haudankaivuun maan sulatuksineen voi näyttää epäesteettiseltä ympäröivää valkeaa lumipeitettä vasten. Hiekkamaalle haudattaessa hauta voi sortua laajalta alueelta ja häiritä tilapäisesti myös naapurihautojen turvallisuutta ja pyhyyttä. Hautausmaiden ohjesäännön mukaan tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

3.2 Hautausmaan kunnossapidon laatupoikkeamat

Hautausmaiden kunnossapidon laatupoikkeamien osalta noudatetaan Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021 julkaisussa esitettyjä seuraavia vaatimuksia ja ohjeita.

Vaatus

Kunnossapidettava viheralue ja sen rakenteet ovat hoitosuunnitelman mukaisia. Ne täyttävät niille asetetut toiminnalliset ja – turvallisuusvaatimukset. Viheralueiden kunnossapitotarvetta ja toimintakuntoa seurataan jatkuvasti muiden hoitotöiden yhteydessä. Kunnossapitotyöt eivät vaurioita ympäröiviä rakenteita, varusteita, kalusteita, laitteita eikä kasvillisuutta.

Toimintaviheralueelle (R2) ja käyttöviheralueella (R3) kunnossapidon laatupoikkeamia voi esiintyä lyhytkestoisesti ja ne korjataan mahdollisimman pian. Suoja- ja vaihettumisviheralueella (R4) kunnossapidon käyttöä tai turvallisuutta vaarantamattomia laatupoikkeamia voi esiintyä. Ne korjataan kunnossapidon hoitosuunnitelman mukaan tai omistajan ja tilaajan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

Vaaraa aiheuttavat poikkeamat korjataan välittömästi. Turvallisuutta vaarantavat viat on merkitty viipymättä varoittavin opastein ja varoitus- ja sulkulaittein. Raportoimattomia vikoja ja poikkeamia ei ole. Poikkeamaksi tulkitaan myös kasvi-istutuksen ylihoitaminen, kuten rakennetuilla viheralueilla kuihtuneiden kukintojen, kasvijätteen poisto, jollei hoitosuunnitelmassa ole määritetty niitä

poistettavaksi. Tehdyt kunnossapitotyöt merkitään työmaapäiväkirjaan tai vastaavaan asiakirjaan. Kunnossapidossa otetaan huomioon sen ympäristövaikutukset.

3.3 Hautausmaan yleinen kunnossapito

Hautausmaan yleinen kunnossapito pitää sisällään seuraavat tehtävät:

- talvihoito
- puhtaanapito ja jätehuolto
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito
- haitallisten vieraslajien poisto
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö

Tehtävien tarkempi sisältö on esitetty taulukoissa 1–7. Liitteenä 1. on kunnossapidon vuosikello.

3.3.1 Taulukko 1. Hautausmaan talvihoito

HAUTAUSMAAN TALVIHOITO	
Hoitotyöt	Talvihoidon valmistelutyöt Lumenpoisto (auraus, käsilumityöt, lumen kuormaus ja kuljetus) Liukkauden torjunta Hiekoitussepin poisto ja pölynsidonta (pesu ja harjaus)
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Talvihoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan 61100 <i>Viheralueiden lumen poisto ja liukkaudentorjunta</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan 61000.1 <i>Viheralueiden talvihoidon laadunarviointi</i> vaatimuksia. Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen sekä hautausmaiden kulkuväylien kuljettavuus, esteettömyys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua. Talvihoidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden talvikauden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Liukkautta torjutaan hiekoittamalla sepelillä. Hiekoitusseppi poistetaan kevät-kunnostuksen yhteydessä päällysteiltä, nurmikoilta ja kasvillisuusistutuksista.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Talvihoito arkisin: palveluntuottajan työnä Talvihoito viikonloppuisin: palveluntuottajan työnä Talvihoito arkipäivinä: palveluntuottajan työnä Lumikasojen kuormaus ja pois kuljetus: palveluntuottajan työnä Viikonlopun lumipäivystys: palveluntuottajan työnä
Erikseen sovittavat työtehtävät	Kulkuväylältä haudalle johtavien saattoväylien lumenpoisto ja liukkauden torjunta tarvittaessa.

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	Talvihoito kohdentuu erikseen sovituille kulkuväylille ja portaille. Lumien kasauspaiikkojen sijoittaminen turvallisesti. Auraus, liukkauden torjunta, portaiden lakaisu ja lumenluonti päivittäin kiinteistöiltä (Seurakuntatalo oltava tehtynä ennen klo:6.00).
--	---

3.3.2 Taulukko 2. Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto

HAUTAUSMAAN PUHTAANAPITO JA JÄTEHUOLTO	
Hoitotyöt	Roskien poisto (irtoroskien keruu, roska-astioiden tyhjennys, siunaustilaisuuden jälkeen haudoille ja kukkienlaskupaikoille jätettyjen kukkien ja kukkalaitteiden keruu) Päällysteiden puhtaanapito Kalusteiden ja varusteiden puhtaanapito Töhryjen poisto Hautausmaan kevätsiivous Hautausmaan syssiivous
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Puhtaanapidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>62000 Viheralueiden puhtaanapito</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>62000.1 Viheralueiden puhtaanapidon laadunarviointi</i> vaatimuksia. Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen ulkoalueiden sekä hautausmaiden siisteys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua niillä alueilla, joihin tilaisuus tai toiminta kohdentuu. Puhtaanapidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Siunaustilaisuuksien jälkeen haudoille jätetyt kukat ja kukkalaitteet poistetaan hautausmaiden ohjesäännön mukaan. Kevätkunnostuksen yhteydessä haudoilta poistetaan kertakäyttöiset hautakäynttilät ja -lyhdyt, havut ja kanervat. Muistelupaikoilta ja yhteismuistomerkkialueilta: - poistetaan palaneet kertakäyttöiset hautakäynttilät, rikkoutuneet koriste-esineet viikoittain - puhdistetaan kulkuväylät - poistetaan huonoksi menneet ruukku- ja leikkokukat sekä muut kukkalaitteet ja muistokukat.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Alueelta poistetaan roskat Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan: P1 pääkirkon ja seurakuntatalon alue, P3 muut alueet ja P5 Liedenpohjan ja Killinkosken hautausmaat sekä kaikki kasvillisuusalueet. Sidotut ja sitomattomat päällysteet puhdistetaan Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan: P5 Viikoittain Sidotut päällysteet pestään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan: P7 Vuosittain Kalusteiden puhdistus ja töhryjen poisto tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan: P7 Vuosittain Kalusteiden pesu tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan: P7 Vuosittain

Erikseen sovittavat työtehtävät	Jätehuollon hoitaminen lasi- ja metallinkeräyksen osalta. Maatuvan jätteen kompostointi. Vaarallisten jätteiden hävittäminen.
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioon otavat asiat	Viheralueiden puhtaanapitoluokan (P) määrittäminen alueille. Roskien kerääminen pääkirkon sekä seurakuntatalon alueelta päivittäin ympärivuotisesti ennen klo:9.00 Jätehuolto on järjestetty Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimesta.

3.3.3 Taulukko 3. Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito

HAUTAUSMAAN RAKENTEIDEN, VARUSTEIDEN, KALUSTEIDEN JA LAITTEIDEN HOITO	
Hoitotyöt	<p>Rakenteiden hoito (kuivatusrakenteet, päällysteet, muurit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuivatusrakenteiden kiintoaineen ja tukkeutumien poisto - päällysteiden rajausta, tasaus, paikkaus, korkeuspoikkeamien korjaus ja rikkakasvien torjunta <p>Varusteiden ja kalusteiden hoito (penkit, pyörätelineet, roska-astiat, opasteet, pistorasiatolpat ja aidat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimintakunnan tarkastus - suoristus - mekanismien huolto - pintojen paikkakäsittely - töhryjen ja tarrojen poistaminen - kausimuutokset ja siirrot - turvallisuudesta huolehtiminen <p>Laitteiden hoito (yleisökäymälät):</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimintakunnan tarkastus - toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen <p>Muiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito (yhteismuistomerkit, muualle haudattujen muistopaikat ja yksittäiset haudat).</p>
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>63000 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>63000.1 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laadunarviointi</i> vaatimuksia. Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Seurakuntatalolla sijaitsevan leikkikenttäalueen sekä leikkikenttäkalusteiden tarkistaminen ja tarpeen mukaan huoltaminen. Irttonaiset kalusteet ja varusteet viedään talvisäilöön. Huonokuntoiset roska-astiat, pyörätelineet, opasteet ja penkit vaihdetaan ehjiin.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Turvallisuutta vaarantavat vauriot korjataan välittömästi. Luonnonkivimuureista irronneet kivet asennetaan paikoilleen mahdollisimman pian. Kalusteiden, varusteiden ja päällysteiden pesu tehdään puhtaanapitoluokituksen mukaisesti.

Erikseen sovittavat työtehtävät	Rakenteiden, kalusteiden, varusteiden ja kastelulaitteiden korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto. Pintakäsittelyiden uusiminen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden muistomerkkien hoito. Muistomerkkien kesäkaudenaikainen pesu.
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	Hautamuistomerkin hoidossa noudatetaan Museoviraston julkaisun <i>Hautamuistomerkkien hoito</i> ohjeita. Sankarihautausmaan hoidossa ja kunnostuksessa noudatetaan Museoviraston julkaisun <i>Sankarihautausmaiden perinne, hoito ja kunnostus</i> ohjeita.

3.3.4 Taulukko 4. Hautausmaan kasvillisuuden hoito (Rakennetut viheralueet R)

HAUTAUSMAAN KASVILLISUUDEN HOITO (Rakennetut viheralueet R)	
Hoitotyöt	Kevätkunnostus Kalkitus ja lannoitus Kastelu Rikkakasvin ja haitallisten vieraskasvien torjunta Kasvitautilien ja tuholaisten torjunta Leikkaus ja siistiminen Istutusalueen rajaus Syyskunnostus
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Kasvillisuuden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>64200 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>64200.1 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden kunnossapidon laadunarviointi</i> vaatimuksia. Kasvillisuuden hoidon laatua tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Hautausmaan kasvillisuuden hoito hoitoluokituksen mukaisesti. Nurmikko kunnostetaan turvallisuuden vuoksi siinä vaiheessa, kun arkku tai urna maatuu ja maanpinta painuu. Nurmikkoalueet viimeistellään kunnossapitoluokan mukaan. Kausikasvien kastelutarve tarkastetaan jokaisella hoitokerralla. Kausikasvien kastelu aloitetaan ennen kuin kuivumisen merkkejä esiintyy. Kausikasvi-istutuksia kastellaan viikoittain koko kasvukauden ajan.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Lisätyövaraukset myrskyjen ja tuulisen sään jälkeen puista pudonneiden oksien ja kaatuneiden tai kallistuneiden puiden raivaamiseen. Syyskunnostuksen työvaraus alueilla, joilla on runsaasti lehtipuita. Toimintaviheralueen (R2) ja käyttöviheralueen (R3) kasvillisuusalueella, joissa kasvijätettä ei jätetä paikoilleen, pudonneet lehdet poistetaan, kun ympäröivät kasvit ovat pääsääntöisesti pudottaneet lehtensä. Toimintaviheralueen (R2) kausikasvi-istutuksia kitketään tai harataan joka toinen viikko.

	Kausikasvi-istutuksien katteeton kasvualusta kuohkeutetaan toimintaviheralueen (R2) vähintään kaksi kertaa kasvukaudessa. Toimintaviheralueen (R2) kausikasvi-istutuksessa voi olla kuihtuneita kukkia tai kuolleita kasvinosia vähäisiä määriä, niin etteivät ne häiritse istutuksen yleisilmettä. Toimintaviheralueen (R2) kausikasvi-istutuksien kasvualusta rajataan kasvukaudella kerran kuukaudessa.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Kasvillisuusistutusten korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto Kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poisto. Pensasistutusten alasleikkaus. Puiden leikkaukset.
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	Viheralueiden hoitoluokituksen määrittäminen alueille. Puiden silmämääräisen kuntoseurannan ja puiden kaatotarpeen määrittely. Toistuvista haudankaivutöistä aiheutuvien juuristovaurioiden ja työkoneiden aiheuttaman maan tiivistymisen estäminen ja hallinta. Talvituhoista, käytöstä ja kulumisesta aiheutuvat paikkaustarpeet.

3.3.5 Taulukko 5. Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poisto

HAUTAUSMAAN HAITALLISTEN VIERASKASVIEN POISTO	
Hoitotyöt	Haitallisen vieraskasvin torjunta ja poistaminen Kasvijätteen käsittely ja hävitys
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Haitallisten vieraskasvien poiston laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan 64500 <i>Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan 64500 <i>Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto</i> vaatimuksia.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Haitallisia vieraskasveja sisältävä kasvijäte ja maa-aines poistetaan, käsitellään ja kuljetetaan erityistä varovaisuutta noudattaen, jotta vieraskasvit eivät pääse leviämään. Kasvijätteen ja maa-aineksen käsittelyssä käytetyt työkoneet ja -välineet sekä kuljetuskalusto pestään huolellisesti ennen niiden käyttöä muussa käytössä. Huolehditaan, etteivät pesuvedet kulkeudu ympäristöön ja etteivät vieraskasvit leviä työntekijöiden jalkineiden mukana.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poiston resurssit ja ajankäyttö määräytyvät pääsääntöisesti <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan 64500 <i>Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto</i> vaatimusten mukaan.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Vanhan hautausmaan alueelta on aiemmin poistettu kutturuuksua vuonna 2019. Huoltoalueilla on tavattu jättipalsamia, jonka esiintymistä tarkkaillaan ja torjutaan tarvittaessa.

Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	Vieraslait.fi -verkkosivuston ja ViherRiski-tietopankin (https://www.vyl.fi/tietopankki/viherriski/) tietojen hyödyntäminen hoidon suunnittelussa.
--	---

3.3.6 Taulukko 6. Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit

HAUTAUSMAAN KUNTO- JA TURVALLISUUSTARKASTUKSET JA -INVENTOINNIT	
Hoitotyöt	Mittaukset ja kartoitukset Tulosten raportointi ja dokumentointi Muutos- ja korjausehdotukset Hautausmaalla tehtävät tarkastukset ja inventoinnit: - puiden silmämääräinen kuntoseuranta - puiden kuntoarviointi - laitteiden ja järjestelmien tarkastus - rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden kuntoseuranta - hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus - hautojen hoitotason tarkastaminen.
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohdan <i>65100 Viheralueiden kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laadunvalvonnassa varmistetaan, että tarkastukset tehdään suunnitellun aikataulun mukaan ja tarkastuskohteen edellyttämässä laajuudessa.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Haudan hoitamattomuuden seurantaa toteutetaan erikseen sovitulla tavalla.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Lakisääteinen hautausmaakatselmus kerran vuodessa. Katselmuksen toteuttaa kirkkoneuvoston nimeämä taho. Katselmuksessa tarkastetaan muun muassa: - hautaus-toimen ohjesäännön noudattaminen - hautausmaan käyttösuunnitelman noudattaminen - hautakirjanpidon yhteneväisyys hautausmaalla tehtyjen toimenpiteiden kanssa - hoitamattomien hautojen määrä - sopimushautojen hoidon toteutus sopimusten ja hautainhoitorahaston periaatteiden mukaan - rakennusten ja hautausmaiden korjauksen ja perusparannuksen toteutuminen suunnitelmien mukaan. Vaarallisten hautamuistomerkkien tarkastus kerran vuodessa. Hoitamattomien hautojen tarkastus kerran vuodessa.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Muut tarkastukset, inventoinnit ja seurantatehtävät sekä niiden aikataulut ja dokumentointi määritetään hautausmaan hoitosuunnitelmassa tarpeen mukaan.
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	

3.3.7 Taulukko 7. Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö

HAUTAUSMAAN JÄRJESTELMIEN HOITO JA KÄYTTÖ	
Hoitotyöt	Toimintakunnan tarkastus Toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen Tähän sisältyy: - sähkönjakelujärjestelmät - valaistusjärjestelmät - hulevesijärjestelmät - vedenjaketelijärjestelmät - kastelijärjestelmät - kamera- ja valvontajärjestelmät.
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Järjestelmien hoidon ja käytön laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohtien 63311 <i>Viheralueiden kastelijärjestelmien hoito ja käyttö</i> , 70000 <i>Viheralueiden huolto- ja informaatiojärjestelmien hoito ja käyttö</i> ja 80000 <i>Viheralueiden muiden järjestelmien hoito ja käyttö</i> mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin <i>Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021</i> julkaisun kohtia: - 71000.1 Viheralueiden valaistusjärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi - 81000.1 Viheralueiden hulevesijärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi - 82000.1 Viheralueiden vedenjaketelijärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi. Järjestelmien laatua ja toimivuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Hautausmaan teknisiä järjestelmiä käytetään, huolletaan ja tarkastetaan valmistajan ohjeiden mukaan. Vedenjakelujärjestelmät ja kastelijärjestelmät tyhjennetään syksyllä.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Valaisimien ja pistorasiatolppien kunto tarkistetaan syksyisin ja vialliset kunnostetaan välittömästi.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Järjestelmien korjaustyöt.
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	

4 Hautausmaiden kunnossapidon kehittäminen

4.1 Hautausmaan kunnossapidon resurssit

4.1.1 Henkilöstö

Virtain seurakunnalla ei ole omaa henkilökuntaa hoitotoimenpiteisiin vaan kaikki hautausmaiden ja niiden ulkoalueiden hoito on ulkoistettu palveluntuottajalle. Vuoden 2022 alusta alkaen Virtain seurakunta on ulkoistanut neljän erillisen hautausmaansa ja niiden kaikkien kiinteistöjen ulkoalueiden kunnossapidon Juper Oy:lle, jonka henkilökunta hoitaa hautausmaiden kaikki kunnossapito tehtävät

kaikkina vuodenaikoina. Palveluntuottajalla on kasvukaudella vähintään yksi ammattitaitoinen puutarhuri, joka huolehtii hautausmaiden hoidosta yhdessä muun henkilökunnan kanssa.

Henkilöstö Virtain hautausmaiden kunnossapidossa (Juper Oy)

Tehtävänimike	Aika	Työtehtävä
Palveluntuottaja / urakoitsija	12 kk	Hautaustoimi / kiinteistönhoito
Kiinteistönhoitaja	12 kk	Kiinteistönhoito / viheralueiden hoito
Puutarhuri	5 kk	Sopimushautojen hoito / viheralueiden hoito
Puutarhuri	4 kk	Sopimushautojen hoito / viheralueiden hoito
Kesätyöntekijä	4 kk	Viheralueiden hoito ja sopimushautojen kastelu
Kesätyöntekijä	2 kk	Viheralueiden hoito ja sopimushautojen kastelu
Kesätyöntekijä	2 kk	Viheralueiden hoito

4.1.2 Koneet, laitteet ja käsityökalut

Hautausmaan kunnossapidossa tarvitaan koneita eniten hautaustöissä ja nurmikonhoidossa. Koneita tarvitaan myös maa-ainesten kuljetuksessa, kasvijätteen, kalusteiden ja tarvikkeiden siirrossa sekä hautausmaan syys- ja kevätkunnostustöissä. Lisäksi koneita tarvitaan ryhmäkasvien kastelussa, pensaiden hoitoleikkauksissa sekä puiden hoidossa.

Kuva. Kukkien kasteluun valmistettu erikoislaitteisto (QuattroX 820:n lisävaruste). Juper Oy.

Hautausmaiden kunnossapitoon käytettävä konekalusto on pääsääntöisesti ajettavaa konekalustoa, akku- ja moottorikäyttöistä pienkonekalustoa ja käsityökaluja, sekä niiden huoltoon ja siirtoon käytettäviä koneita ja laitteita. Konekalustoa siirretään tarpeen mukaan hautausmaalta toiselle. Ympäristösyistä ja koneiden käyttömukavuuden vuoksi pienkoneissa on siirrytty polttomoottorikoneista kevyempiin ja hiljaisempiin akkukäyttöisiin koneisiin. Koneiden lisäksi hautausmaan kunnossapidossa on käytössä valikoima käsityökaluja. Jokaisella hautausmaalla on myös omaisten käytössä kastelukannuja, haravoita, kottikärryt ja lapioita. Liitteenä 2. on kalusto- ja välineistölista (Juper Oy).

4.1.3 Toimitilat

Jokaisella hautausmaalla, Liedenpohjan hautausmaata lukuun ottamatta, on oma kunnossapidon huoltorakennus muun muassa konekaluston säilyttämiseen. Huoltorakennuksen sijainti hautausmaalla on merkitty hoitoluokituskarttoihin. Vanhalla hautausmaalla ja Killinkoskella huoltorakennus on kylmä varasto. Uudella hautausmaalla huoltorakennuksen yhteydessä on yleisö WC ja henkilökunnan sosiaalitilat.

4.1.4 Huoltoalueet

Jokaisella hautausmaalla on huoltoalue erilaisten ainesten ja tarvikkeiden varastointiin. Huoltoalueella voidaan varastoida erilaisia kiviaineksia, multaa ja kuorikatetta sekä haudoilta poistettuja hautamuistomerkkejä ja reunakiviä. Jokaisella hautausmaalla on huoltoalueella biojätteen keräykseen ja kompostointiin varattu alue. Hoitoluokituskarttoihin on merkitty huoltoalueiden sijainti hautausmaalla.

4.2 Hautausmaan kunnossapidon suunnittelu

Hautausmaiden kunnossapidon tavoitteena on hautausmaan yleisilmeen siisteys, kasvillisuuden hyvinvointi ja rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden turvallisuus ja toimivuus sekä järjestelmien toimivuus kaikkina vuodenaikoina koko hautausmaan elinkaaren ajan. Hautausmaan laajennustarpeet vuonna 2024 ovat Liedenpohja hautausmaan laajennus ja muistolehtoon uusi hautamuistomerkki muistolaatoille.

Virtain seurakunta hakee kirkon ympäristödiplomia vuonna 2024. Keväällä 2024 palveluntuottajan ammattitaitoinen puutarhuri laatii kirkkolain mukaisen hoitosuunnitelman Virtain hautausmaille. Hoitosuunnitelmassa huomioidaan hautausmaan käyttösuunnitelma ja hautatoimen ohjesäännöt. Tavoitteena on hautausmaa-alueiden hoito suunnitelman mukaisesti.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat kuivat ja kuumat jaksot tulevat aiheuttamaan ongelmia enenevässä määrin. Luonnon monimuotoisuutta edistetään tulevaisuudessa muun muassa luonnonmukaisesti

hoidetuilla reuna-alueilla sekä hautausmaan käyttöön ottamattomilla osastoilla ja tarjoamalla sopimushaudoille perennahoitoa perinteiden kesäkukkahoidon vaihtoehtona. Hautausmaiden ulkoisen viestinnän tavoitteena ovat esimerkiksi suositukset omaisille perennojen käytöstä istutuksissa ja siirtyminen lyhyissä poltettavien öljykenttien käyttöön. Ympäristöasioista voidaan viestiä hautausmaalla kävijöille muun muassa haravointitalkoissa keväällä ja ilmoitustauluilla.

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutukset on huomioitu hautausmaiden kunnossapitoluokkien valinnassa. Mitä tehokkaampaa hoitoa vaativia kunnossapitoluokkia käytetään sitä suuremmat ympäristövaikutukset yleensä ovat. Monipuolinen kunnossapitoluokkien käyttö mahdollistaa tehokasta hoitoa edellyttävien kunnossapitoluokkien sijoittamisen eniten käytetyille tai erityisen arvokkaille hautausmaan osille. Hautausmaiden reuna-alueille voidaan valita kunnossapitoluokkia, jotka eivät edellytä tehokasta hoitoa vaan sallivat monimuotoisen luonnonkasvillisuuden kehittymisen.

Kunnossapidossa vältetään viheralueiden ylihoitamista. Kunnossapidossa poikkeamaksi tulkitaan esimerkiksi kasvi-istutuksen ylihoitaminen, kuten rakennetuilla viheralueilla kuituneiden kukintojen ja kasvijätteen liiallinen poisto, jollei hoitosuunnitelmassa ole määritetty niitä poistettavaksi.

Kasvillisuuden korjaus- ja uusimistarpeita tarkastellaan säännöllisesti kasvukauden aikana. Vaaralliset ja kuolevat puut poistetaan ja uusitaan tarvittaessa. Erittäin tärkeää olisi saada erilaisia puusukuja uusien kasvitautien ja tuholaisten varalta.

Vanhan hautausmaan sankarihautojen vanhat perennapenkit uusittiin syksyllä 2023 ja uusia perennaistutuksia perustettiin vanhan hautausmaan laajennusosalle. Hautausmaan kasvivalikoimilla on merkitystä kunnossapidon ympäristövaikutuksiin. Nurmikot ja säännöllistä kastelua tai muuta säännöllistä hoitoa edellyttävät kasvillisuusryhmät ovat yleensä ympäristövaikutuksiltaan suurempia kuin vähempää hoitoa tarvitsevat kunta-alueet ja niittymäiset kasvillisuusalueet. Kasvillisuusalueita uusitaan tarpeen mukaan.

Työmenetelmien kehittämistä tehdään joka vuosi. Sopimushaudoille on asennettu Biolan kasvualtaita ja kasvualustoissa on siirrytty kosteutta pidättävään kesäkukkamultaan. Liedenpohjassa kaikille sopimushaudoille on asennettu kasvualtaat vuonna 2021, noin 40 kappaletta. Vuonna 2023 kasvualtaita asennettiin vanhalle hautausmaalle ja Killinkoskelle yhteensä 100 kpl. Tavoitteena on, että kaikkiin sopimushautoihin Killinkoskella ja vanhan hautausmaan vanhalle osalle asennetaan kasvualtaat tulevana vuosina noin 50 kpl /vuosi. Tavoitteena on sopimushautojen kasteluun käytettävän ajan vähentäminen.

Hautausmaiden vesihuollosta huolehtii Virtain vesiosuuskunta, paitsi Liedenpohjan hautausmaalla on oma kaivo. Sankarihautojen kastelu hoidetaan tällä hetkellä pääosin sadettimella kasvukauden aikana.

Kastelu pyritään tekemään illalla tai yön aikana. Kastelujärjestelmän kehittäminen edelleen on tavoitteena tulevaisuudessa. Juper Oy:n valmistama kukkien kasteluun valmistettu erikoislaitteisto ja sopimushautojen kukkien kastelun hoitaminen koneella on merkittävästi helpottanut työn fyysistä kuormitusta. Työvälineiden kehittäminen perustuu työtä helpottaviin ja laatua parantaviin tekijöihin. Näin saadaan merkittävästi parannettua myös työssä jaksamista ja viihtymistä sekä työterveyttä. Korvaamalla vanhoja polttomoottori käyttöisiä koneita akkukäyttöisillä pienkoneilla suojellaan yhtä lailla ilmastoja kuin työntekijöitäkin.

Jätehuolto on järjestetty kaikilla hautausmailla Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimesta. Jätehuoltoa ovat erilliset lasin- ja metallinkeräysastiat. Palveluntuottaja seuraa jäteastioiden määrän tarvetta ja tilaa niiden tyhjennyksen tarpeen mukaan. Hautausmailla lajitellaan myös maatuva jäte ja sekajäte. Muovinkeräystä ei ole tällä hetkellä järkevää, koska kynttilöiden muovikuoret eivät kelpaa keräykseen. Hautausmaiden maatuvat jätteet kompostoidaan itse. Maatuvat jätteet kompostoidaan, seulotaan ja hyödynnetään hautausmailla muun muassa nurmikoiden paikkauksessa.

Kalusto- ja välineistölistaus (Juper Oy). Piha- ja viheralueiden hoitoon käytettävissä oleva kalusto.

Traktorikaivuri	Komatsu WB70	myös talvikunnossapitovaruusteet
Pienkuormaaja	Quattro 820	myös talvikunnossapitovaruusteet
Kiinteistöhoitoauto	Tremo	
Imulakaisuauto		
Pyöräkuormaaja	Volvo 60	myös talvikunnossapitoon: auraus/hiekoitus
Kaivinkone	Cat 314	varusteltuna mullan seulontaan tarkoitettulla seulakauhalla
Vaihtolava-auto	Scania	koneen siirtoon ja kompostijätteen kuljettamiseen
Ajettavat ruohonleikkurit (3 kpl)	Grasshopper	
	Grasshopper 322 E	
	Iseki	lehtienkeräysvarustus
Robottiruohonleikkuri (gps-ohjattu)	Stiga	
Pakettiautot	VW Transporter T5 (2012)	(Päästöluokitus Euro 5)
	MB Sprinter (2015)	(Päästöluokitus Euro 6)
Peräkärret		
Lykättävät ruohonleikkurit	2 kpl akkukäyttöisiä	
Siimaleikkurit/trimmerit	2 kpl akkukäyttöisiä	
Lehtipuhaltimet	2 kpl	
Kantojyrsin	Vermeer	
Lana hiekkakäytävien ja parkkipaikkojen tasoittamiseen		
Lumilinko	Stiga	
Hautakivien nosto-/siirtotyökalu		
Ekologinen rikkakasvien torjuntalaitteisto		
Kukkien kasteluun valmistettu erikoislaitteisto		(Quattro 820:n lisävaruste)
Hiekkakäytävien ja nurmikoiden kantauslaite		(Quattro 820:n lisävaruste)
Roudan sulatuslevyt	5 + 2 kpl	(arkku- ja uurnahautauksiin)

